

Dato: 29. april 2024

Konklusjon fra rundbordssamtaler om partnervold mot minoritetskvinner

Rundbordssamtalene var en del av prosjektet:

«**Digital kampanje om kvinner utsatt for partnervold**»,
finansiert av Stiftelsen Dam via Norske Kvinners Sanitetsforening, 2021-2022.

Hovedmål for prosjektet: Bevisstgjøre og støtte kvinner utsatt for partnervold.

Formål for rundbordssamtalene: Diskutere spesifikke utfordringer som brukere med voldserfaring opplever i møte med tjenesteytere og instanser, og diskutere mulige løsninger for å bedre ivareta voldsutsatte, særlig kvinner med minoritetsbakgrunn og funksjonsnedsettelse.

Rapporten gjengir det prosjektgruppen anser som de mest sentrale punktene fra samtalene.

Prosjektleder: Beate Seibt, Professor i Sosialpsykologi, PSI, UiO

Tilsatt prosjektkoordinator: Joyce Ojokojo, Master in Social and Cultural Psychology (Global-minds)

Forskningsassistenter, frivillige, og praktikanter ved Psykologisk Institutt:

Shake Karapetyan, cand.psychol.

Marte Thomassen, cand.psychol.

Luna Pellicer, cand.psychol.

Maike Helder, masterkandidat i psykologi

Stina Kajsa Colleou, master i psykologi

Brukermedvirkning:

Fire brukere deltok både i prosjektarbeidet og i rundbordssamtalene.

Rundbordssamtaler:

BUFDIR tjenester – 02/05/22

Helsetjenester – 26/09/22

Politi og rettsvesen – 25/10/22

NAV og UDI – 31/10/22

Ivaretagelse av kvinner med minoritetsbakgrunn utsatt for partnervold

Denne rapporten er utarbeidet på grunnlag av fire rundbordssamtaler med representanter fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BufDir), helsetjenestene, politi- og rettsvesenet, samt Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Utlendingsdirektoratet (UDI). Hensikten med disse dialogene var å kartlegge hvordan institusjonene mottar og sikrer omsorg for kvinner med minoritetsbakgrunn som er utsatt for partnervold. Diskusjonene belyste også ulike utfordringer brukerne støter på i møte med disse tjenestene, samt nødvendige endringer for å forbedre beskyttelsen av ofre for partnervold. Det foreslås en rekke tiltak som bør implementeres for å forbedre mottakelsen av, og omsorgen for disse individene, både på tvers av og innenfor enkelte instanser som NAV, UDI, politi, rettsvesen, BufDir, og helsetjenester.

Rapporten starter med en gjennomgang av de viktigste foreslåtte tiltakene, organisert både sektorovergripende og spesifikt innenfor hver enkelt etat. Deretter følger en grundigere redegjørelse av hver av de fire rundbordssamtalene, som tilbyr en detaljert innsikt i diskusjonene og funnene fra hvert møte.

Tiltak for alle instanser og på tvers av instanser

Økt fenomenforståelse av partnervold. Saksbehandlere må få tilstrekkelig opplæring om hva som regnes som vold og overgrep. Alle instanser bør øke sin forståelse av kompleksiteten og effektene av partnervold. Dette inkluderer kunnskap om hvordan vold påvirker ofrene fysisk, psykisk, sosialt, og økonomisk, og at det trengs tillit for å åpne seg opp om den.

Kulturell kompetanse. Alle instanser må sørge for at deres representanter har tilstrekkelig kulturell kompetanse for å håndtere saker sensitivt og effektivt, og tilpasse sin veiledning og støtte til individuelle behov. Tjenesteytere i alle instanser må få opplæring i hvordan de kan presentere informasjon om lovverk og rettigheter på en varsom og kulturelt sensitiv måte. Fordommer mot visse grupper, som innvandrere, rusmisbrukere, prostituerte, og ressurssterke ofre må bevisstgjøres.

Bedre samarbeid innenfor og mellom institusjoner. Det bør være et økt samarbeid og kommunikasjon både innenfor og mellom NAV, UDI, krisesentre, barn- og familievernkontorer, politi, rettsvesen, ulike helsetjenester og andre relevante organisasjoner for å gi en mer helhetlig og velfungerende støtte.

Kvalitetssikring av tolk. Opplæring om bruk av tolk, og oppfølgingen av tolker innen alle instanser bør forbedres, for å sikre profesjonalitet og konfidensialitet. Økt bruk av tolk over telefon er en mulig løsning på utfordringer med konfidensialitet.

Fokus på høyrisikosituasjoner. Alle i hjelpeapparatet bør opplæres i å kjenne til og handle riktig i høyrisikosituasjoner for partnerdrap.

Brukermedvirkning. Brukere bør i større grad inkluderes i utformingen av og forskning på tjenestene i alle instanser for å sikre at tilbudene møter deres faktiske behov og forbedre deres tillit til hjelpeapparatet.

Fast kontaktperson. Et tillitsfullt forhold mellom brukere og kontaktpersonen er viktig for å overkomme skam og bagatellisering og snakke om det som har skjedd.

Lavterskeltilbud til brukere. Informasjon og videoer på sosiale medier, nettsider med chat-funksjon, kurs for innvandrere i nærmiljøet, norskkurs og voksenopplæring, og tilstedeværelse på skole og helsestasjon kan brukes til å hjelpe utsatte kvinner. Anonymitet, og å kunne skjule aktiviteten fra voldsutøveren er viktig for mange brukere. Informasjon om kvinners rettigheter og systemet trengs for å motvirke manipulasjon og trusler fra voldsutøvende partnere.

Tiltak per sektor

NAV og UDI

1. *Kontinuitet i kontaktpersoner:* Brukere bør ha en stabil kontaktperson for å gi en følelse av sikkerhet og forutsigbarhet, samtidig som det må være mulighet for å bytte veileder ved behov.
2. *Hjelp uten oppholdstillatelse:* Klarlegge og kommunisere hvilken hjelp som er tilgjengelig for ofre uten oppholdstillatelse.

Politi og rettsvesen

1. *Bedre samkjøring av det juridiske systemet:* Det juridiske systemet bør bli mer samkjørt, for å bedre kunne ivareta ofrenes behov.
2. *Tiltak mot partiskhet:* Adressere problemet med partiskhet, spesielt i mindre steder der 'alle kjenner alle'.
3. *Gjøre sektoren mer attraktiv:* Tiltrekke og beholde kvalifisert personell gjennom bedre lønn, muligheter for videreutdanning, og tiltak for å redusere stress og utbrenthet.

BufDir

1. *To på mekling:* Det bør være to på mekling, gjerne med ulike bakgrunn, og minst én av dem en kvinne.
2. *Tilrettelagte tilbud:* Krisesentrene trenger bedre tilrettelagte tilbud, spesielt for kvinner med funksjonsnedsettelse.
3. *Økonomisk og praktisk støtte:* Sørge for nødvendig praktisk og økonomisk støtte, spesielt for de uten nettverk eller jobb.

Helsetjenester

1. *Økt tilgjengelighet gjennom direkte spørsmål:* Bedre opplæring for fastleger og andre tjenesteytere i å stille direkte spørsmål om vold og overgrep og informere tydelig.
2. *Anonymitet i hjelpetilbud:* Tilrettelegge for at folk kan søke hjelp anonymt, for eksempel gjennom nettskjemaer.
3. *Styrke samhandling:* Forbedre samhandlingen og kommunikasjonen mellom ulike helseinstanser for en mer holistisk tilnærming.